

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
І.І.МЕЧНИКОВА**

Факультет філологічний
Кафедра загального та слов'янського літературознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
професор Хмарський В.М.
“ _____ 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

АВТОРСЬКІ СВІТИ ПИСЬМЕННИКІВ-НЕОРОМАНТИКІВ

Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)

Спеціальність: 035 Філологія

Розробник: Мусій Валентина Борисівна, доктор філологічних наук,
професор, завідувачка кафедри загального та слов'янського
літературознавства

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри загального та
слов'янського літературознавства

Протокол № 1 від «3» вересня 2020 року

Завідувач кафедри _____ Мусій В.Б.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) філологічного факультету

Протокол від № 1 від «8» вересня 2020 року

Голова НМК _____ Н.В.Кондратенко

Навчальна програма дисципліни «Авторські світи письменників-неоромантиків» складена відповідно до освітньо- наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 035 – Філологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є літературний процес як цілісність, а твор літератури як художній світ, який створено за естетичними законами; засвоєння митцями слова традицій своїх попередників і їхня участь у процесі постійного оновлення художніх принципів.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу. Знаходиться у безпосередньому зв'язку з викладанням таких дисциплін, як історія, культурологія, психологія, філософія. Викладається на першому році навчання (2-й семестр).

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Неоромантизм у світлі категорії «перехідність».

Змістовий модуль 2. «Авторський світ» як літературознавча категорія.

Авторські світи митців-неоромантиків: риси індивідуальні та типологічні.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета - сформувати у молодих дослідників літератури уявлення про твір як ментальну єдність, яка створена за естетичними законами й містить в собі задані почуттями та свідомістю письменника механізми породження у читача комплексу думок та почуттів, як прояв художньої комунікації.

Завдання:

- 1) формування у здобувачів стійких навичок самостійного здійснення аналізу художнього твору; вміння аналізувати текст з точки зору складових понять «словесність» та «художність»;
- 2) активізація прагнення здобувачів самостійно досліджувати основні закономірності функціонування літератури в синхронічному та діахронічному аспектах; здійснення наукового керівництва цим процесом;
- 3) розвиток творчих здібностей молодих дослідників у галузі літературознавчих досліджень;
- 4) поширення знань здобувачів у галузі історії та теорії літератури;
- 5) сприяння оволодінню здобувачами сучасними напрямками та стратегіями філологічного аналізу та тлумачення тексту художнього твору.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

- а) **загальні компетентності (ЗК):**

- **ЗК-1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

- **ЗК-2.** Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК-1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК-2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН-2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН-3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН-4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

1. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Неоромантизм у світлі категорії «перехідність»

Тема 1. Сучасні погляди на зміст категорії «перехідність».

Тема 2. Романтизм та неоромантизм як перехідні художні системи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: «Авторський світ» як літературознавча категорія. Авторські світи митців-неоромантиків: риси індивідуальні та типологічні.

Тема 3. Сутність категорії «авторський світ».

Тема 4. Індивідуальні авторські світи письменників-неоромантиків.

3. Рекомендована література

1. Авторские миры в художественном тексте: учебное пособие / Отв.ред. Н.М.Раковская. Одесса, 2011.
2. Авторские миры в художественном тексте. Стратегии анализа / Отв. ред. Н.М. Раковская. Одесса, 2014.
3. *Барабаш Ю.Я.* Сковорода і Котляревський: до проблеми «кінець – перехід – початок». Вулиця крокодилів / Невський проспект. І пози ними. Київ, 2017.
4. *Бойко М.Н.* XX век. «Вторая реальность» культуры и ее новые измерения (Фрейд, Шпенглер. Станиславский). Искусство в ситуации смены циклов / Отв. ред. Н.А. Хренов. М., 2002.
5. *Кормалова Е.Ю.* Неоромантизм в культуре Серебряного века. Омск, 2005.
6. *Луков В.А.* Неоромантизм: термин в тезаурусном ключе. *Тезаурусный анализ мировой культуры*: Сб. научн. трудов. Вып. 19 / Под общ.ред. проф. Вл.А.Лукова. М., 2009.
7. *Луков В.А.* Неоромантизм во Франции. *Информационно-гуманитарный портал «Знание. Понимание. Умение»*. 2012. № 1. URL: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2012/Lukov_Neo-romanticism
8. *Майборода Н.В.* Національна специфіка українського неоромантизму. *Проблеми славістики*. Луцьк, 2004. Число 3 – 4.
9. *Минералова И.Г.* Анализ художественного произведения. Стиль и внутренняя форма: Учебное пособие. Москва, 2017.
10. *Неженец Н.И., Неженец И.Н.* Эстетическая мысль символизма. Москва, 2017.
11. *Римарь Н.Т.* Порог и язык порога. *Поэтика рамы и порога: функциональные формы границы в художественных языках*. Самара, 2006.
12. *Сайко Э.В.* Будущее как фактор развития: новый уровень или новый цикл на исторической вертикали развития социума. *Искусство в ситуации смены циклов* / Отв. ред. Н.А. Хренов. М., 2002.
13. *Соколов К.Б.* Картина мира и искусство в периоды социальных перемен. Социологический аспект перехода в истории культуры и художественная жизнь. *Искусство в ситуации смены циклов* / Отв. ред. Н.А. Хренов. М., 2002.
14. *Степанова А.А.* Поэтология фамустовской культуры. «Закат Европы» Освальда Шпенглера и литературный процесс 1920-1930-х гг. Днепропетровск, 2013.
15. *Толмачев В.М.* От романтизма к романтизму. Американский роман 1920-х годов и проблема романтической культуры. М., 1997.
16. *Царик Д.К.* Типология неоромантизма. Кишинев: Штиинца, 1984. 164 с.
17. *Яровенко Д.С.* Т.Л.Щепкина-Куперник – переводчик французской драматургии (Театр Ростана). Дисс. ... канд. филол. наук. М., 2015.
18. *Lis-Czapiga A.* Неоромантизм как предмет рефлексии в современном русском литературоведении. *Русская литература конца XIX – XXI века: диалог с традицией*: монография /pod red. Naukową Natalii Maliutiny, Agnieszki Lis-Czapigi. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014.
19. *Litwinow J.* Proza Aleksandra Grina / Jerzy Litwinow. Poznań, 1986.
20. *Talley Sh.* Ambrose Bierce and the Dance of Death / Sharon Talley. Univ.of Tennessee Press, 2009.

14. Електронні інформаційні ресурси:

1. www.library.edu-ua.net/ – Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського

2. <http://www.nbu.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
3. <http://www.nplu.org> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України
4. <http://www.ukrbook.net> – веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова
5. <http://library.zntu.edu.ua/res-libr-el.html> – веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet”
6. info@lib.ua-ru.net – наукова електронна бібліотека “Веда”
7. Journals.uran.i.ua – “Наукова періодика України”

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік

5. Методи діагностики успішності навчання

Оцінювання усних відповідей, письмових завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, усна відповідь під час складання заліку.